Απόψεις και αντιλήψεις βαθιά θρησκευόμενων ατόμων για την ομοφυλοφιλία

Περίληψη

- Η παρουσίαση είναι βασισμένη στα ευρήματα ποιοτικής έρευνας στα πλαίσια διπλωματικής εργασίας που συγγράφτηκε το 2015

- Η έρευνα αυτή αφορά τις απόψεις και τις αντιλήψεις βαθιά θρησκευόμενων ατόμων στην Ελλάδα για τα ομοφυλόφιλα άτομα και την κοινωνική κατασκευή της ομοφυλοφιλίας στο ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο

Μέθοδος

- 10 ημι-δομημένες συνεντεύξεις διάρκειας 30-50 λεπτών

- Χαρακτηριστικά συνεντευξιαζόμενων:
  - Βαθιά θρησκευόμενα άτομα (Εκκλησιάζονται τουλάχιστον 1 φορά τη βδομάδα, έχουν πνευματικό)
  - Κάτοικοι Θεσσαλονίκης
  - Φοιτητές, δημόσιοι υπάλληλοι (1 πολιτικό πρόσωπο), ιδιωτικοί υπάλληλοι και ελεύθεροι επαγγελματίες.
  - 19-60 ετών

- Θεματικοί άξονες συνεντεύξεων
  - Γενικές απόψεις περί ομοφυλοφιλίας (π.χ. «Τι γνωρίζετε για την ομοφυλοφιλία;»)
  - Πολιτικά δικαιώματα και διεκδικήσεις ομοφυλοφίλων (π.χ. «Ποια είναι η γνώμη σας για την υιοθεσία παιδιών από ομόφυλα ζευγάρια;»)
  - Κοινωνικές σχέσεις / Περιβάλλον (π.χ. «Αν ένα από τα παιδιά σας, σας δήλωνε ότι είναι ομοφυλόφιλο, ποια θα ήταν η αντίδραση σας;»).
- Μέθοδος ανάλυσης συνεντεύξεων: θεματική ανάλυση λόγου

Αποσπάσματα

Χαρακτηρισμοί για ομοφυλοφιλία

- Δαιμόνιο

*"Είναι ένα **δαιμόνιο, όπως είναι αυτό της πορνείας, των ναρκωτικών, του καπνίσματος**. Τώρα άλλοι που πιστεύουν αλλά δεν είναι καθημερινά στην εκκλησία και δεν γνωρίζουν την άποψη της Εκκλησίας, λένε ότι είναι κάτι που το επιτρέπει η φύση. Εγώ πιστεύω ότι είναι ένα δαιμόνιο. Ίσως κάποιοι άνθρωποι να προσπαθούν να διακόψουν αυτό που κάνουν, αλλά δυστυχώς **ο δαίμονας δεν αφήνει. Ο διάβολος πάντα παλεύει**"*

- Κοινωνικό πρόβλημα

*"Η Ορθόδοξη Εκκλησία αυτή τη στιγμή, **κάνει τεράστιο κοινωνικό έργο.** Προσπαθεί δηλαδή γιατί ακόμη έχει πολλή δουλειά, όχι μόνο σ' αυτό τον τομέα, γενικά στα **κοινωνικά προβλήματα**. Σχετικά με τα ναρκωτικά, σχετικά με όλα. Με τους ομοφυλόφιλους, **προσπαθεί να τους προσεγγίσει, να βρει τι ακριβώς φταίει**, γιατί και οι πνευματικοί είναι ένα είδος ψυχολόγων"*

Αποσπάσματα

- Αμαρτία

*"Εγώ πιστεύω ότι σας είπα το σκεπτικό μου, ότι δε θα μου άρεσε αλλά από κει και πέρα βάζω και ένα ποσοστό ότι και αυτοί οι άνθρωποι θέλουν να συμβιώσουνε. Δε θα τους σκοτώσουμε. Είπαμε, είμαστε Ορθόδοξοι Χριστιανοί, έχουμε αγάπη στις ψυχές μας. Θα συμφωνούσα **ευελπιστώντας ότι και αυτοί οι άνθρωποι κάποια στιγμή θα μετανοήσουν**"*

- Αντιαισθητική

*"Εγώ προσωπικά απέναντι στην ομοφυλοφιλία δεν είμαι ούτε αρνητικός ούτε θετικός. Δεν μπορώ να το αιτιολογήσω και να πω συγκεκριμένα ναι ή όχι. **Είναι άποψη αισθητικής… Εμένα μου είναι λίγο αντιαισθητικό**"*

Αποσπάσματα

<u>Διεκδικήσεις: Γάμος</u>

- Μη ευλογημένος

*"**Δεν νομίζω ότι αυτό είναι και το ευπρεπές**, γιατί πάντα με βάση τη θεωρία του χριστιανισμού, ναι μεν δεχόμαστε όλους τους ανθρώπους, είναι επιλογή του να είναι με κάποιον άλλον αλλά **δεν ξέρω αν αυτός ο γάμος μπορεί να είναι ευλογημένος**, μπορεί να ευλογηθεί από κάποιον ιερέα με την άποψη ότι είναι **κόντρα στους κανόνες**. Γιατί αυτοί όντως είναι κανόνες… Το συγκεκριμένο καταγράφεται στο κανονικό δίκαιο ότι ο **γάμος θα πρέπει να τελείται ανάμεσα στον άντρα και τη γυναίκα**…"*

- Μη αποδεκτός

*"**Δε θα μου άρεσε μες την Εκκλησία**, αλλά νομίζω μέχρι εκεί. Όλα τα άλλα είναι ελεύθεροι να τα κάνουν. Θέλουν να πάνε, να παρευρεθούν τις Κυριακές σε μυστήρια και λοιπά να ακολουθήσουν, όπως όλος ο κόσμος δηλαδή, ότι προστάζει κατά κάποιο τρόπο η θρησκεία. Από εκεί και πέρα νομίζω, **το μόνο που θα με ενοχλούσε θα ήταν ο γάμος**"*

Αποσπάσματα

<u>Διεκδικήσεις: Υιοθεσία παιδιών</u>

- Μη φυσιολογική οικογένεια

*"Δε μου αρέσει καθόλου αυτό. Γιατί **τα παιδιά μεγαλώνουν σε ένα κλίμα που δεν είναι φυσιολογικό. Το παιδί πρέπει να έχει μαμά και μπαμπά.** Έτσι πιστεύω… Σίγουρα θα είναι αρνητική. Είναι δυνατόν να το δεχτεί η Εκκλησία αυτό; Ε, αυτή την κρίνω σωστή. Να μη δέχεται. Γιατί δε μου αρέσει κι εμένα αυτό"*

- Λανθασμένα πρότυπα

*"Χμ, εκεί λίγο νομίζω ότι **θα ήμουν αντίθετη**. Νομίζω ότι το παιδί καλό θα είναι να έχει σαν **πρότυπο και τα δύο φύλα**. Δηλαδή θα το δυσκόλευε το παιδί… Αλλά νομίζω ότι το παιδί θα είχε, στην εξέλιξη του δηλαδή, δυσκολία. Γιατί δεν θα είχε και τα δύο πρότυπα και αντίστοιχα μεγαλώνοντας να μπορέσει να επιλέξει τελικά τι θα είναι, πως θα αισθανθεί ο ίδιος. Να πάρει και τα δύο χαρακτηριστικά ασχέτου φύλου και αντίστοιχα μετά να επιλέξει στη σεξουαλική του ζωή τι θα κάνει. Ενώ όταν δεν έχεις το πρότυπο και των δύο, μπορεί **να οδηγηθεί να γίνει δηλαδή ομοφυλόφιλος γιατί αυτό μιμείται**… Όχι νομίζω ότι θα ήμουν αντίθετη"*

Αποσπάσματα

Διεκδικήσεις: Πορεία Υπερηφάνειας

- Προκλητική

*"Πάλι έχω την αίσθηση της **επίδειξης**. Δε θα μου άρεσε. Με την ίδια λογική **γιατί δεν κατεβαίνουν και τα ετερόφυλα ζευγάρια να κάνουν μια πορεία**. Δε θεωρώ ότι πρέπει να επιδεικνύεται κάτι τέτοιο με την έννοια ότι δεν έχω κανένα όφελος. Ούτε αυτοί πιστεύω ότι έχουνε κάποιο όφελος... **Να μην κάνουν τίποτα**. Δηλαδή, όπως κινούνται όλοι οι άνθρωποι, να κινηθούν κι αυτοί. Αν το κάνουν πιο έντονο, ίσα ίσα έχω την αίσθηση ότι δημιουργούν ένα **αρνητικό κλίμα απέναντι τους και όχι ένα θετικό**... Σε τι θα τον ωφελήσει; ή αντίστοιχα σε τι θα ωφελούσε εμένα να κάνω κάτι τέτοιο. Το ίδιο πιστεύω και γι' αυτούς, ότι **δε θα έπρεπε να κάνουν κάτι για να γίνουν αποδεκτοί**"*

Αποσπάσματα

"Το θεωρώ ***προκλητικό.*** *Και με τις εικόνες που είδα, το θεωρώ απαράδεκτο. Να βγει κάποιος να διαδηλώσει για να απαιτήσει τα δικαιώματά του ντυμένος και αξιοπρεπώς… γιατί* ***η ομοφυλοφιλία δεν είναι ούτε το διχτυωτό καλσόν και τα καρότσια και τα νούμερα που έκαναν στην εκδήλωση****. Νομίζω ότι μειώνει και υποβιβάζει αυτούς τους ανθρώπους και τους κατατάσσει στον* ***υπόκοσμο****. Το να βγει ο άλλος με τη εικόνα που είδα εγώ στην τηλεόραση το θεωρώ απαράδεκτο. Και* ***αναξιοπρεπές****. Δεν κερδίζονται με αυτό τον τρόπο η αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα. Νομίζω κακό έκανε αυτό το πράγμα"*

Αποσπάσματα

<u>Αντιμετώπιση στο κοινωνικό περιβάλλον: Οικογένεια</u>

"Μακριά απ' το δικό μας σπίτι που λέμε. Σαφέστατα και δε θα ήθελα. Θα προσπαθούσα να το βοηθήσω όσο μπορώ. Δεν ξέρω αν θα τα κατάφερνα. ***Θα ήθελα να το γυρίζω το παιδί στη φυσιολογική ζωή****,* ***στην πραγματικότητα****. Τώρα από εκεί και πέρα, αυτό που θα ήθελα να καταθέσω είναι ότι θα έδινα όλες μου τις δυνάμεις να το βοηθήσω. Θα ήμουνα κοντά του.* ***Και η μάνα που έχει παιδί που έχει διαπράξει φόνο και πάλι να ξέρετε ότι στις φυλακές είναι δίπλα και του κρατάει το χέρι****. Η μάνα από τη φύση της και πάντα μιλάω για την* ***Ελληνίδα μάνα****, είναι πάντα δίπλα στα παιδιά. Και εγώ προσωπικά αν μου συνέβαινε κάτι τέτοιο, άσχετα με το αν ήθελα ή δεν ήθελα, θα πάλευα. Μιλάμε ότι είναι το παιδί μου. Δε θα μπορούσα να του κλείσω την πόρτα σε καμία περίπτωση. Θα πάλευα να βοηθήσω. Αλλά* ***είναι μη σου τύχει****"*

Αποσπάσματα

"Δηλαδή έχω και γιό και πολλές φορές που το σκέφτομαι ***είναι ο χειρότερός μου εφιάλτης αυτό το πράγμα****... Να το έβλεπα στο δικό μου το παιδί. Θα έπεφτε το ταβάνι στο κεφάλι μου. Αλλά από την άλλη τι θα μπορούσα να κάνω; Θα το έπαιρνα με το καλό,* ***θα το αποδεχόμουνα στο τέλος*** *και θα ήμουν μαζί του, δίπλα στο παιδί μου. Πάντα θα ήμουν μαζί του, τι θα έκανα"*

Αποσπάσματα

Αντιμετώπιση στο κοινωνικό περιβάλλον: Χώρος εργασίας

- Ανάγκη διακριτικότητας

"…νομίζω ότι χρειάζεται πάρα πολύ δύναμη σε αυτούς τους ανθρώπους ώστε να κερδίσουν τον σεβασμό έναντι των άλλων. Αρχικά στο χώρο εργασίας, όπως το έζησα εγώ σε μια εταιρία, ήταν ένας ιδιαίτερα καταξιωμένος άνθρωπος, είχε υψηλή θέση, αλλά μέχρι να το πετύχει αυτό χρειάστηκε να καταβάλει μεγάλες προσπάθειες. Και δεν το επιδείκνυε. ***Θεωρώ ότι όταν είσαι ομοφυλόφιλος, δεν είναι καλό να το επιδεικνύεις****"*

Αποσπάσματα

<u>Αντιμετώπιση στο κοινωνικό περιβάλλον: Ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον</u>

- Φυσιολογική αντιμετώπιση

*"**Ε νομίζω φυσιολογικά**, δεν θα είχα κάτι. Όπως θα αντιμετώπιζα ένα άλλο μου φίλο ή φίλη. Δεν ξέρεις ποτέ τι κρύβει ο καθένας γι' αυτό λέω. Τουλάχιστον από όσο ξέρω δεν υπάρχει κάποιο τέτοιο άτομο, όχι"*

*"Εγώ νομίζω πως όπως συμπεριφερόμαστε στον οποιονδήποτε άνθρωπο, έτσι πρέπει να συμπεριφερόμαστε και σε αυτούς. Γιατί μπορεί ένας ο οποίος έχει επιλέξει να είναι ή από τη φύση οποιουδήποτε γεγονότος κατέληξε να είναι σε αυτό το στάδιο της ζωής του μπορεί να είναι και πολύ καλύτερος και από εμάς σαν άνθρωπος…. εγώ το βλέπω αντικειμενικά. Ότι **όλοι είμαστε άνθρωποι οι οποίοι έχουμε τις επιλογές μας**, και δεν πρέπει κάποιος να μας καθοδηγεί για το αν πρέπει να κάνουμε αυτό ή εκείνο"*

Αποσπάσματα

- Κοινωνική Κατακραυγή

*"Σίγουρα υπάρχει και **διακωμώδηση** πολλές φορές, δηλαδή τους κοροϊδεύουν πολλές φορές… επειδή κάποιες αντιδράσεις ενός ομοφυλόφιλου, **είτε λόγω της φωνής του ή κάποιες κινήσεις και οτιδήποτε, μπορεί να είναι και αστείο καμιά φορά**. Εντάξει το έχω κάνει κι εγώ δηλαδή **κι εγώ έχω γελάσει με κάποιες αντιδράσεις ανδρών που συμπεριφέρονται σαν γυναίκες και το έχω αναπαράγει κιόλας**"*

*"Θα ήταν σίγουρα ένα **αντικείμενο σχολιασμού**. Αυτό σίγουρα. Κουτσομπολιό περισσότερο. Ίσως αρνητικό περισσότερο γιατί και το κουτσομπολιό πολλές φορές έχει κοινωνική κριτική"*

Αποσπάσματα

- Εθνικά πρότυπα

"Ότι θέλουν ας κάνουνε. Το θέμα είναι οι ίδιοι πώς αισθάνονται. Εμείς δεν έχουμε το πρόβλημα. ***Το πρόβλημα το έχουνε οι ίδιοι****. Ίσως επειδή τώρα υπάρχει η* ***έξαρση*** *και* ***παλιότερα δεν υπήρχε και τόσο μεγάλη έξαρση πάνω στην ομοφυλοφιλία*** *και τώρα άμα γίνει συνήθεια και σε εμάς και φτάσουμε εξωτερικό, τι να σας πω… Εντάξει σ****το εξωτερικό νομίζω ότι έχουν άλλα πρότυπα. Εδώ μιλάμε για Ελλάδα. Έχουμε μάθει "πατρίδα, θρησκεία, οικογένεια" και όχι με αυτά. Εκεί έχουν ξεφύγει"***

Συμπεράσματα

- *Κατά την εξέλιξη των συνεντεύξεων παρουσιάστηκε αστάθεια στις στάσεις τους: από αρνητικές στάσεις (ομοφυλοφιλία = αποκλίνουσα συμπεριφορά) σε πιο θετικές (όλοι είναι ελεύθεροι να ζήσουν όπως θέλουν) και το αντίστροφο (από αρνητικές στάσεις σε πιο θετικές*
- *Αίτια:*
  - *διαφορετικοί θεματικοί άξονες---> από γενικότερα θέματα σε ειδικότερα, από το οικογενειακό περιβάλλον στο ευρύτερο κοινωνικό*
  - *Το "παράδοξο" του Χριστιανισμού* ----> ενώ διδάσκει την ανιδιοτελή αγάπη προς το συνάνθρωπο, συγχρόνως πολλοί προεξέχοντες της Εκκλησίας ακολουθούμενοι από πιστούς, επιλέγουν να κάνουν διακρίσεις απέναντι σε κοινωνικές ομάδες όπως τα ΛΟΑΤΙ άτομα ---> ιδεολογικά διλήμματα
- *Διαχωρισμός του ατόμου από τη σεξουαλικότητα του*
  - *Αποδοχή ανθρώπου*
  - *Απόρριψη σεξουαλικότητας*

ΑΓΑΠΑΤΕ ΑΛΛΗΛΟΥΣ*

*ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΟΥΣ,
ΤΟΥΣ ΑΘΕΟΥΣ, ΤΟΥΣ ΑΡΙΣΤΕΡΟΥΣ, ΤΟΥΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ,
ΤΟΥΣ ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΕΣ, ΤΟΥΣ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥΣ, ΤΟΥΣ ΒΟΥΔΙΣΤΕΣ,
ΤΟΥΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΥΣ, ΤΟΥΣ ΔΩΔΕΚΑΘΕΪΣΤΕΣ, ΤΟΥΣ ΜΑΥΡΟΥΣ,
ΤΟΥΣ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ, ΤΙΣ ΙΕΡΟΔΟΥΛΕΣ, ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ AIDS,
ΤΟΥΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ, ΤΟΥΣ ΑΡΝΗΤΕΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΦΩΤΟΣ, ΤΟΥΣ ΝΥΜΦΕΥΟΜΕΝΟΥΣ
ΜΕ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΓΑΜΟ, ΤΟΥΣ ΟΝΟΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝΤΕΣ, ΤΟΥΣ ΠΕΟΛΕΙΧΟΥΝΤΕΣ, ΤΟΥΣ ΑΙΔΟΙΟΛΕΙΧΟΥΝΤΕΣ,
ΤΟΝ ΧΩΚΙΝΓΚ, ΤΟΝ ΝΤΩΚΙΝΣ, ΤΟΝ ΕΛΤΟΝ ΤΖΟΝ, ΤΟΝ ΡΑΣΕΛ, ΤΟΝ ΛΟΥΘΗΡΟ, ΤΟ ΧΙΓΚΣ, ΤΟΝ